

ЗВІТ про огляд витрат державного бюджету

у сфері паливно-енергетичного комплексу в частині видобувних галузей України за бюджетною програмою «Впровадження Програми реформування та розвитку енергетичного сектора» КПКВК 2401630 (2022-2024 роки)

головного розпорядника коштів державного бюджету Міністерства енергетики України.

Ціль проведення огляду витрат державного бюджету: підвищення ефективності управління паливно-енергетичним комплексом у частині підвищення прозорості і підзвітності видобувних галузей.

I. Опис поточної ситуації у сфері

Державна політика у сфері забезпечення прозорості у видобувних галузях спрямована на:

- забезпечення прозорості та підзвітності видобувних галузей відповідно до міжнародного стандарту Ініціативи щодо забезпечення прозорості видобувних галузей (*Extractive Industries Transparency Initiative (EITI)*), а також імплементацію актів законодавства Європейського Союзу в частині підвищення прозорості господарської діяльності у видобувних галузях;
- надання громадськості доступу до повної та об'єктивної інформації щодо платежів суб'єктів господарювання та отриманих органами влади та іншими організаціями доходів від діяльності компаній видобувної галузі.

Ініціатива щодо забезпечення прозорості у видобувних галузях (ІПВГ) – це добровільне об'єднання держав, створене з метою формування принципів та вимог для забезпечення прозорості у сфері видобування нафти, газу та інших корисних копалин, участь у якому від держав беруть представники урядів, а також підприємства, що здійснюють діяльність у видобувних галузях, та неурядові громадські організації.

Країни, що впроваджують ІПВГ, мають дотримуватися міжнародного Стандарту ІПВГ, який регламентує розкриття інформації щодо всього ланцюга створення доданої вартості у видобувних галузях, починаючи з надання дозвільних документів на видобування і закінчуючи управлінням та розподілом доходів державою.

Відповідно до постанови Кабінету Міністрів України від 30.09.2009 № 1098 «Про приєднання України до Ініціативи щодо забезпечення прозорості у видобувних галузях» Уряд України зобов'язався імплементувати стандарт забезпечення прозорості ІПВГ, а у 2013 році Україна отримала статус країни, що впроваджує ІПВГ.

Згідно з цією постановою Міністра енергетики України визначено уповноваженим Кабінету Міністрів України з питання ІПВГ.

Основним документом, що готується відповідно до вимог ІПВГ, є щорічний національний Звіт ІПВГ.

Згідно з вимогами Стандарту ІПВГ усі нафтові, газові та гірничодобувні компанії, що здійснюють значні платежі на користь уряду, мають надавати повну та вичерпну інформацію стосовно цих платежів.

Звітування суб'єктами господарювання, що здійснюють діяльність у видобувних галузях,

щодо здійснених на користь держави платежів та підготовка звітів ІПВГ відбувалось з 2015 року відповідно до постанови Кабінету Міністрів України від 02.12.2015 № 1039 «Про затвердження Порядку забезпечення прозорості у видобувних галузях».

З 2019 року звіти ІПВГ готуються відповідно до Закону України «Про забезпечення прозорості у видобувних галузях» (далі – Закон про ІПВГ).

На виконання Закону про ІПВГ за результатами проведення аналізу та звірки інформації, наданої суб'єктами господарювання та отримувачами платежів, щорічно готується національний звіт ІПВГ.

Згідно зі статтею 3 Закону про ІПВГ метою розкриття інформації у видобувних галузях є надання громадськості доступу до повної та об'єктивної інформації щодо платежів суб'єктів господарювання, які здійснюють діяльність у видобувних галузях, на користь отримувачів платежів, створення передумов для суспільно відповідального використання такими суб'єктами корисних копалин загальнодержавного значення, а також для суспільного ознайомлення та обговорення питань, пов'язаних із використанням та управлінням державою і територіальними громадами корисними копалинами загальнодержавного значення.

Розкриття інформації у видобувних галузях здійснюється відповідно до вимог статті 5 Закону про ІПВГ.

Перелік інформації, що має бути у звітах про платежі на користь держави, про отримані платежі та консолідованому звіті про платежі на користь держави, наведено у статтях 6, 7, 9 Закону про ІПВГ.

Відповідно до Закону про ІПВГ звіт ІПВГ готується незалежним адміністратором за результатами проведення аналізу та звірки інформації, наданої суб'єктами господарювання, які здійснюють діяльність у видобувних галузях, та отримувачами платежів, відповідно до технічного завдання та в рамках ІПВГ.

Згідно зі статтею 10 Закону про ІПВГ Міністерство енергетики України готує технічне завдання незалежному адміністратору, відповідно до якого після погодження БГ ІПВГ готується щорічний Звіт ІПВГ. Зміст технічного завдання та звіту ІПВГ має відповідати вимогам ІПВГ.

Обрання незалежного адміністратора та закупівля у нього послуг з підготовки звіту ІПВГ здійснюється Міненерго з дотриманням вимог Закону України «Про публічні закупівлі». Обраний незалежний адміністратор має бути схвалений БГ ІПВГ.

Станом на 01.10.2025 підготовлено 10 звітів ІПВГ. Перший національний звіт ІПВГ за 2013 рік охопив 2 видобувні галузі (природний газ і нафту), десятий звіт ІПВГ за 2023 рік охоплює 11 видобувних галузей (природний газ, нафта, кам'яне вугілля, руди заліза, титану, марганцю, глини вогнетривкі, глини тугоплавкі, пісок кварцовий, каміння будівельне та руди урану, транспортування нафти і газу). Загальний обсяг платежів усіх компаній суттєвих підзвітних галузей у 2023 році становив 150,6 млрд грн, з них суттєві платежі суттєвих підзвітних компаній, що підлягали звірці, – 147,2 млрд грн.

З 2015 року національні звіти ІПВГ готувалися за рахунок фінансової підтримки Світового банку (звіти ІПВГ за 2013–2018 роки).

Звіти ІПВГ протягом 2020–2024 років підготовлено за кошти Державного бюджету за бюджетною програмою 2401630 «Впровадження Програми реформування та розвитку енергетичного сектора» (підготовка Звіту ІПВГ). На цей час проводиться робота з підготовки

одинадцятого Звіту ІПВГ за 2024 рік.

Очікувана вартість послуги з підготовки та погодження звіту ІПВГ за 2023 рік визначена з урахуванням ціни попередніх власних закупівель Міненерго минулих періодів, інформація про які міститься в електронній системі закупівель «Prozorro».

Закупівля послуг незалежного адміністратора проводиться шляхом застосування відкритих торгів відповідно до Закону України «Про публічні закупівлі» та постанови Кабінету Міністрів України від 12.10.2022 № 1178 «Про затвердження особливостей здійснення публічних закупівель товарів, робіт і послуг для замовників, передбачених Законом України «Про публічні закупівлі», на період дії правового режиму воєнного стану в Україні та протягом 90 днів з дня його припинення або скасування».

Таблиця 1. Основні характеристики Звітів ІПВГ України

Звіт ІПВГ	Рік підготовки звіту	Сфера охоплення звіту	Всього обсяг платежів усіх компаній суттєвих галузей	З них, суттєві платежі суттєвих компаній* (підлягали звірці)	Повнота звірки
1	2	3	4	5	6
Звіт ІПВГ України за 2020 р.	2021	10 галузей природний газ, нафта, кам'яне вугілля, руди заліза, титану, марганцю, глини вогнетривкі і глини тугоплавкі, пісок кварцовий, каміння будівельне та транспортування нафти і газу)	186,7 млрд грн	182,9 млрд грн (98,0 % всього)	100 %
Звіт ІПВГ України за 2021 р.	2022	10 галузей (без змін, порівняно з попереднім роком)	216,6 млрд грн	211,5 млрд грн (97,6 % всього)	Звірка в розрізі платежів компаній не проводилася
Звіт ІПВГ України за 2022 р.	2023	11 галузей (додано видобування руд урану)	188,4 млрд грн	185,4 млрд грн (98,4 % всього)	94,55 %
Звіт ІПВГ України за 2023 р.	2024	11 галузей (без змін, порівняно з попереднім роком)	150,6 млрд грн	147,2 млрд грн (97,7 % всього)	98,67 %

* суттєві компанії – компанії видобувних галузей, сумарні платежі яких становлять понад 96 % платежів усіх компаній видобувних галузей.

Суб'єкти розкриття інформації

Суб'єктами розкриття інформації відповідно до Закону про ІПВГ є:

- суб'єкти господарювання, які здійснюють діяльність у видобувних галузях;
- материнські підприємства у видобувних галузях;

- отримувачі платежів;
- центральний орган виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну політику в паливно-енергетичному комплексі;
- центральний орган виконавчої влади, який реалізує державну політику у сфері геологічного вивчення та раціонального використання надр.

Інформація про суттєві платежі, компанії і проведення звірки

Суттєвими платежами в контексті ІПВГ є платежі, які компанії, що працюють у видобувній сфері, сплачують на користь держави і які мають бути розкриті у звітах ІПВГ та підлягають звірці.

Деталізований перелік платежів та критерії їхньої суттєвості щорічно визначає БГ ІПВГ. Крім того, постановою Кабінету Міністрів України від 23.09.2020 № 858 «Деякі питання забезпечення прозорості у видобувних галузях» затверджено форми звітності суб'єктів розкриття інформації.

Відповідно до технічного завдання, з метою визначення сфери охоплення Звіту ІПВГ України, незалежний адміністратор здійснює оцінку суттєвості надходжень на користь держави. У результаті визначається перелік видобувних галузей та видобувних підприємств, а також перелік видів платежів, що є суттєвими та підлягають звірці в межах підготовки Звіту ІПВГ за відповідний рік.

Зважаючи на вимоги Стандарту ІПВГ, а також Інструкцію № 13 Міжнародного Секретаріату ІПВГ (щодо визначення суттєвості, порогів звітності й підзвітних суб'єктів), за рішенням БГ ІПВГ (протокол засідання БГ ІПВГ від 24.05.2024), для Звіту ІПВГ за 2023 рік було встановлено поріг суттєвості для надходжень за видами платежів у розмірі 0,4 %.

Враховуючи зазначений поріг суттєвості, для включення до Звіту ІПВГ за 2023 рік було визначено такий перелік потоків доходів (платежів):

- рентна плата за користування надрами загальнодержавного значення (ККДБ 13030000);
- податок на додану вартість з вироблених в Україні товарів (без урахування бюджетного відшкодування ПДВ) (ККДБ 14060000 (без 14060200));
- податок на прибуток підприємств (ККДБ 11020000);
- бюджетне відшкодування ПДВ грошовими коштами (ККДБ 14060200);
- податок із доходів фізичних осіб (ККДБ 11010000);
- єдиний соціальний внесок (ЄСВ);
- податок на додану вартість з ввезених на митну територію України товарів (ККДБ 14070000);
- плата за землю з юридичних осіб (ККДБ 18010500, 18010600);
- збір за видачу спеціальних дозволів на користування надрами та кошти від продажу таких дозволів;
- дивіденди та сплата частки чистого прибутку (ККДБ 21010100, 21010500);
- акцизний податок з вироблених в Україні підакцизних товарів (продукції);
- екологічний податок (ККДБ 19010000).

Процедура звірки даних Звіту ІПВГ

Процедуру звірки даних Звіту ІПВГ проведено відповідно до вимог Міжнародного стандарту з аудиту, а саме ISRS 4400 (Завдання з виконання узгоджених процедур). Роботи зі звірки платежів здійснюються згідно з технічним завданням для незалежного адміністратора.

Проведені процедури звірки не мають на меті проведення аудиту чи перевірки відповідно до Міжнародних стандартів аудиту, Міжнародних стандартів контролю якості, аудиту, огляду, іншого надання впевненості та супутніх послуг.

Це означає, що незалежний адміністратор не висловлює висновки з надання впевненості щодо якості наданих компаніями та державними органами даних або щодо виявлення шахрайства та помилок, що могли бути допущені компаніями та/або державними органами, проте фіксує виявлені розбіжності між сплаченими та отриманими платежами, і за можливості встановлює причини цих розбіжностей.

Контекстуальна інформація звіту ІПВГ

Контекстуальна інформація звітів ІПВГ в Україні охоплює широке коло даних, що дозволяють комплексно оцінити стан та динаміку розвитку видобувного сектору, його економічний, екологічний і соціальний вплив.

У рамках імплементації ІПВГ Україна забезпечує розкриття не лише фінансових показників – платежів компаній до бюджету та доходів держави, а й відомостей про систему ліцензування, управління надрами, політику щодо державних підприємств, види корисних копалин, обсяги видобутку, участь держави у видобувній діяльності.

Контекстуальна частина звітів містить також опис нормативно-правового регулювання, державних стратегій і програм у сфері надрокористування, енергетики, довкілля та клімату, що забезпечує глибше розуміння політичного та економічного контексту видобувного сектору.

Звіти ІПВГ оприлюднено на вебсайті Міненерго в інформаційному блоці «Ініціатива прозорості видобувних галузей» (<https://mev.gov.ua/storinka/initsiatyva-prozorosti-vydobuvnykh-haluzey>) та на національному сайті ІПВГ в Україні (www.eiti.org.ua).

Із 2022 року доступ до деяких положень звіту тимчасово обмежений відповідно до прийнятих нормативно-правових актів у зв'язку з воєнним станом.

Наявні обмеження вплинули також на процес підготовки звітів ІПВГ, оскільки значна частина даних, необхідних для розкриття вимог Стандарту ІПВГ була недоступна.

Враховуючи обмеження щодо доступу до інформації, незалежним адміністратором у звітах ІПВГ розкрито дані, що були наявні у вільному доступі або надані відповідними розпорядниками даних.

Багатостороння група з імплементації ІПВГ (БГ ІПВГ)

Відповідно до Закону України про ІПВГ нагляд за процесом розкриття інформації у видобувних галузях згідно з вимогами ІПВГ здійснює БГ ІПВГ.

Наказом Міненерго від 08.09.2020 № 580 (у редакції наказу Міненерго від 27.07.2023 № 228) затверджено Положення про багатосторонню групу з імплементації Ініціативи щодо

забезпечення прозорості у видобувних галузях (зі змінами). Наказом Міненерго від 04.12.2020 № 794 (у редакції наказу Міненерго від 19.03.2025 № 121) затверджено оновлений склад БГ ІПВГ за участю представників центральних органів виконавчої влади, громадських організацій та компаній, що здійснюють діяльність у видобувних галузях. Головою БГ ІПВГ призначено заступника Міністра енергетики України Миколу КОЛІСНИКА.

До повноважень БГ ІПВГ належить:

- здійснення нагляду за процесом розкриття інформації у видобувних галузях відповідно до вимог ІПВГ;
- встановлення мінімальної суми, у разі якщо будь-який платіж, здійснений суб'єктом господарювання, який здійснює діяльність у видобувних галузях, одноразово або кількома пов'язаними частинами не перевищує встановлену межу, такий платіж не враховується у звіті про платежі на користь держави та у звіті про отримані платежі за відповідний звітний період;
- попереднє погодження форм звіту про платежі на користь держави, консолідованого звіту про платежі на користь держави та звіту про отримані платежі;
- схвалення кандидатури незалежного адміністратора;
- попереднє погодження технічного завдання на підготовку Звіту ІПВГ;
- погодження Звіту ІПВГ;
- прийняття рішення про відсутність потреби підготовки Звіту ІПВГ у разі запровадження та затвердження порядку функціонування електронної системи подання та аналізу звітності;
- встановлення порядку функціонування електронної системи подання та аналізу звітності (у разі запровадження такої системи);
- розгляд поданих суб'єктами розкриття інформації у видобувних галузях пропозицій щодо підвищення ефективності функціонування видобувних галузей у частині нормативно-правового, організаційного, технологічного, матеріально-технічного та іншого забезпечення;
- вироблення рекомендацій щодо внесення змін до законодавства в частині запровадження та удосконалення механізмів цільового використання коштів, сплачених суб'єктами господарювання, які здійснюють діяльність у видобувних галузях, у вигляді платежів, у межах територіальних громад, які зазнають впливу від цієї діяльності;
- підготовка та подання до Міненерго матеріалів для розгляду справ про накладення адміністративно-господарських штрафів за порушення законодавства про забезпечення прозорості у видобувних галузях;
- затвердження плану заходів, спрямованих на реалізацію положень ІПВГ в Україні;
- здійснення комунікації та інформування учасників груп заінтересованих осіб, які не входять до складу БГ ІПВГ;
- визначення переліку корисних копалин загальнодержавного значення, розкриття інформації щодо яких є обов'язковим відповідно до Закону про ІПВГ;
- інші повноваження відповідно до Закону про ІПВГ.

Національний секретаріат ІПВГ

Для забезпечення роботи БГ ІПВГ Міненерго утворює національний секретаріат ІПВГ, який:

- координує роботу БГ ІПВГ з Міжнародним секретаріатом ІПВГ та Міжнародним правлінням ІПВГ;
- координує роботу БГ ІПВГ з незалежним адміністратором, медіа та іншими сторонами, залученими до впровадження ІПВГ;
- забезпечує підготовку плану заходів, спрямованих на реалізацію положень ІПВГ в Україні, та організовує його виконання після затвердження БГ ІПВГ;
- забезпечує підготовку та проведення засідань БГ ІПВГ, веде протоколи засідань та оприлюднює її рішення;
- відповідно до плану заходів, спрямованих на реалізацію положень ІПВГ в Україні, та/або за дорученням БГ ІПВГ організовує та проводить заходи, необхідні для виконання завдань у рамках імплементації ІПВГ в Україні;
- забезпечує контроль за виконанням протокольних рішень БГ ІПВГ;
- виконує інші завдання відповідно до Положення про БГ ІПВГ.

Станом на кінець листопада 2025 року національний секретаріат ІПВГ не утворено.

Онлайн-платформа ІПВГ (www.eiti.gov.ua)

Онлайн-платформу ІПВГ створено з метою електронного звітування та удосконалення процесу розкриття інформації у видобувних галузях відповідно до вимог ІПВГ, забезпечення відкритого доступу зацікавлених сторін до інформації платежів і доходів у видобувному секторі та інформації щодо використання та управління державою корисними копалинами загальнодержавного значення.

Очікуваний результат – спрощення процедури звітування, зручний доступ зацікавлених сторін (потенційні інвестори, державні органи влади, громадськість, інвестори, місцеві органи влади тощо) до інформації щодо діяльності компаній у видобувних галузях та інформації про платежі на користь держави від їх діяльності, а також спрощення взаємодії між інвесторами, видобувними компаніями та Урядом України.

Відповідно до наказу Міненерго від 03.02.2021 № 5-аг на баланс Міністерства енергетики України прийнято Електронну систему подання звітності (<https://eiti.gov.ua>), розроблену за підтримки Німецького товариства міжнародного співробітництва (GIZ).

На сьогодні онлайн-платформа ІПВГ працює в тестовому режимі і використовується компаніями для розкриття інформації та забезпечує відкритий і зручний доступ зацікавлених сторін до інформації про суттєві видобувні галузі України.

Функціонування і розвиток онлайн-платформи ІПВГ здійснюється за підтримки GIZ у межах проєкту «Ефективне державне управління завдяки GovTech і прозорості в Україні» (далі – проєкт МТД).

Необхідно зазначити, що термін виконання проєкту МТД – до кінця 2026 року. Тому з вересня 2026 року потрібно забезпечити інші джерела фінансування (державний бюджет, донорські програми).

На сьогодні триває робота з розроблення аналітичних модулів онлайн-платформи ІПВГ відповідно до Плану дій із забезпечення функціонування Електронної системи аналізу та подання звітності ІПВГ на 2024–2025 роки, схваленого на засіданні БГ ІПВГ від 27.03.2024.

З метою обміну даними та інтеграції наявних електронних платформ Міненерго

підписано угоди про інформаційне співробітництво з ДПС і Держгеонадрами, а також відповідні протоколи взаємодії і організації процедури електронного обміну.

Проблеми та перешкоди електронного обміну інформацією

Однією з основних стратегічних цілей цифровізації процесу впровадження ІПВГ в Україні визначено інтеграцію даних ДПС, Мінцифри, Держгеонадр та інших платформ, реєстрів і баз даних (наприклад, Оператора ГТС України) для запровадження автоматизованого обміну даними.

Ефективний електронний обмін потребує стандартизованих програмних інтерфейсів застосування (далі – API (Application Programming Interface)), чітких технічних специфікацій даних (форматів, семантики), узгоджених процедур обміну між порталом ІПВГ та держструктурами. У Звіті ІПВГ і в рішеннях БГ ІПВГ неодноразово наголошується на необхідності забезпечення електронного обміну даними через API, який ще не реалізовано в повною мірою. Без належного впровадження систематичного розкриття інформації та електронного обміну даними через API неможливо перейти до автоматизованої процедури звірки платежів та аналізу даних.

Крім того, компанії та державні органи можуть мати різні формати, категорії або часовий інтервал подання даних, що призводить до виникнення невідповідностей та ускладнює процедуру звірки.

На період дії правового режиму воєнного стану доступ до критично важливої для підготовки Звіту ІПВГ інформації тимчасово обмежено.

II. Узагальнена інформація про результати оцінки ефективності реалізації державної політики та відповідних витрат державного бюджету з відповідними висновками щодо:

актуальності та узгодженості цілей і завдань державної політики, визначених стратегічними і програмними документами

Під час проведення аналізу ефективності реалізації державної політики у сфері паливно-енергетичного комплексу в частині видобувних галузей охоплено стратегічні та програмні документи, нормативно-правові акти, що регулюють питання у цій сфері, у тому числі пов'язані з обсягом витрат бюджетних коштів та їхнім цільовим призначенням.

Головними стратегічними і програмними документами, в яких визначені цілі та завдання у сфері прозорості видобувних галузей, є:

- 1) Програма діяльності Кабінету Міністрів України, затверджена постановою Кабінету Міністрів України від 12.06.2020 № 471;
- 2) Національна економічна стратегія на період до 2030 року, затверджена постановою Кабінету Міністрів України від 03.03.2021 № 179 (Напрямок 12. Видобувна промисловість. Стратегічна ціль 1. Забезпечення прозорості та доступності галузі для надходження зовнішніх та внутрішніх інвестицій);
- 3) Кодекс України про надра;
- 4) закони України про Державний бюджет України на відповідні роки;
- 5) Закон України «Про забезпечення прозорості у видобувних галузях».

Закон про ІПВГ визначає правові засади регулювання та організації збирання, розкриття та поширення інформації з метою забезпечення прозорості та запобігання корупції у видобувних галузях в Україні і спрямований на виконання міжнародних зобов'язань України у зв'язку з приєднанням до Ініціативи щодо забезпечення прозорості у видобувних галузях, а також на імплементацію актів законодавства Європейського Союзу в частині підвищення прозорості господарської діяльності у видобувних галузях, а саме: Директивами № 2013/34/ЄС Європейського Парламенту та Ради від 26 червня 2013 року; № 2013/50/ЄС Європейського Парламенту та Ради ЄС від 22 жовтня 2013 року та № 2007/14/ЄС Європейського Парламенту та Ради ЄС від 8 березня 2017 року;

6) постанова Кабінету Міністрів України від 23.09.2020 № 858 «Деякі питання забезпечення прозорості у видобувних галузях».

Постановою затверджено форми звітів про платежі на користь держави, про отримані платежі, а також консолідованого звіту про платежі на користь держави. Дотримання вимог Закону про ІПВГ та стандарту ІПВГ безпосередньо залежить від змісту інформації, що розкривається відповідно до затверджених постановою форм звітності;

7) Положення про Міністерство енергетики України, затверджене постановою Кабінету Міністрів України від 17.06.2020 № 507.

Міненерго є головним органом у системі центральних органів виконавчої влади, який забезпечує формування та реалізує державну політику в електроенергетичному, ядерно-промисловому, вугільно-промисловому, торфодобувному, нафтогазовому та нафтогазопереробному комплексі (паливно-енергетичному комплексі). Міненерго відповідно до покладених на нього завдань:

- здійснює інформаційне, організаційне, матеріальне та інше забезпечення діяльності БГ ІПВГ;
- розглядає справи про порушення вимог законодавства з питань забезпечення прозорості у видобувних галузях;

8) розпорядження Кабінету Міністрів України від 24.02.2021 № 149-р «Про затвердження плану дій із впровадження Ініціативи «Партнерство «Відкритий Уряд» у 2021–2022 роках»;

9) розпорядження Кабінету Міністрів України від 17.11.2023 № 1049-р «Про затвердження Плану дій із впровадження Ініціативи «Партнерство «Відкритий Уряд» у 2023–2025 роках»;

10) розпорядження Кабінету Міністрів України від 18.03.2024 № 244-р «Про схвалення Плану України» щодо реалізації ініціативи Європейського Союзу «Ukraine Facility», запровадженої Регламентом (ЄС) Європейського Парламенту та Ради (ЄС) від 29 лютого 2024 р. № 2024/792.

Принципи ІПВГ включено до Плану для «Ukraine Facility» (Розділ 13 «Управління критично важливими матеріалами»), відповідно до якого одним із пріоритетних завдань залишається забезпечення прозорості у видобувних галузях, зокрема шляхом постійної активної участі в Ініціативі прозорості видобувних галузей, а також заходи для забезпечення доступності геологічних даних, розвитку мінерально-сировинної бази та створення доступної інформації про геологічні дані для надрокористувачів. Окрему увагу також приділяють запровадженню обов'язкової екологічної, соціальної та управлінської звітності (ESG, *англійською – Environmental Social Governance*) для гірничого та видобувного секторів, що забезпечить

прозорість та підзвітність щодо виконання стандартів ESG для видобувних галузей.

Відповідно до Ініціативи «Ukraine Facility» для забезпечення стрімкого, але екологічно та соціально відповідального розвитку сектора необхідно запровадити більш ефективне регулювання сектора. Це дасть змогу декарбонізувати видобування, збагачення та перероблення сировини, зокрема виробництво зеленої сталі, а також обмежити екологічний та соціальний впливи. Прогнозованість фіскальної політики, зокрема концесій та природоохоронного законодавства, відповідно до стандартів ЄС, є ключовим чинником для залучення інвестицій. Пріоритетним завданням залишається забезпечення прозорості у видобувних галузях, зокрема шляхом постійної активної участі в Ініціативі прозорості видобувних галузей;

11) наказ Міненерго від 08.09.2020 № 580 «Про затвердження Положення про багатосторонню групу з імплементації Ініціативи щодо забезпечення прозорості у видобувних галузях» (зі змінами), зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 27.10.2020 за № 1055/35338);

12) постанова Кабінету Міністрів України від 30.09.2009 № 1098 «Про приєднання України до Ініціативи щодо забезпечення прозорості у видобувних галузях».

У прийнятому БГ ППВГ новому Робочому плані ППВГ до 2026 року одним із національних пріоритетів є «Цифровізація та доступність даних». Мета цього пріоритету – зміцнення доступності інформації та культури відкритих даних, забезпечення публікації інформації та даних про видобувні галузі та їх використання широким колом зацікавлених сторін. Доступ до отриманої інформації може сприяти прийняттю відповідних стратегічних рішень органами державної влади та побудові відкритого суспільства, доступу громадськості та медіа до об'єктивної інформації про видобувні галузі, а також сприяти надходженню зовнішніх та внутрішніх інвестицій у відновлення та розвиток видобувних галузей.

Висновки: Аналіз актуальності та узгодженості цілей і завдань державної політики, визначених стратегічними та програмними документами, свідчить про наявність стратегічного підходу до забезпечення прозорості та підзвітності у сфері видобувних галузей. Виділення коштів на підготовку Звіту ППВГ за 2023 рік відповідає вимогам Закону України про ППВГ, цілям Національної економічної стратегії на період до 2030 року, Плану для Ukraine Facility на 2024–2027 рр., Плану дій із впровадження Ініціативи «Партнерство «Відкритий Уряд» у 2023–2025 рр., а також показникам, затвердженим паспортом бюджетної програми.

відповідності витрат бюджету пріоритетам державної політики, визначеним стратегічними і програмними документами

Ціль державної політики у 2022–2024 роках, на досягнення якої спрямована реалізація бюджетної програми «Впровадження Програми реформування та розвитку енергетичного сектора», є підвищення ефективності функціонування об'єднаної енергетичної системи України.

Мета бюджетної програми: впровадження Програми реформування та розвитку в енергетичному секторі України, поліпшення прозорості видобувних галузей.

Завдання бюджетної програми: підтримка процесу забезпечення реалізації Ініціативи з прозорості видобувних галузей.

Міненерго як головному розпоряднику бюджетних коштів та відповідальному виконавцю за бюджетною програмою КПКВК 2401630 передбачені бюджетні призначення на інституційну

підтримку впровадження Програми реформування та розвитку енергетичного сектора України, поліпшення прозорості видобувних галузей.

Законом України «Про Державний бюджет України на 2024 рік» передбачалось фінансування за бюджетною програмою КПКВК 2401630 «Впровадження Програми реформування та розвитку енергетичного сектора» в обсязі 6 843,2 тис. грн, з яких 3 200 тис. грн – на забезпечення прозорості та підзвітності видобувних галузей.

Відповідно до Закону України «Про публічні закупівлі» проведено тендерні процедури закупівлі послуг незалежного адміністратора з підготовки та погодження Звіту ІПВГ.

Очікувана вартість послуги з підготовки та погодження звіту ІПВГ за 2024 рік була визначена з урахуванням ціни попередніх закупівель Міненерго минулих періодів. Інформацію про них розміщено в електронній системі закупівель «Prozorro» та наведено в таблиці 2.

У 2021–2024 роках готувалися звіти ІПВГ за 2020–2023 роки відповідно до підписаних договорів з переможцем тендера, а саме:

- Договір про закупівлю від 21.07.2021 №106/21 з ТОВ «Ернст енд Янг Аудиторські послуги», ціна договору – 3 184,0 тис. грн;
- Договір про закупівлю від 19.09.2022 №161/22 з ТОВ «Ернст енд Янг Аудиторські послуги», ціна договору – 1 600,0 тис. грн;
- Договір про закупівлю від 25.07.2023 №32/23 з ТОВ «Ернст енд Янг Аудиторські послуги», ціна договору – 3 200,0 тис. грн;
- Договір про надання послуг від 06.09.2024 №34/2024 з ТОВ «Ернст енд Янг», ціна договору – 3 198,0 тис. грн.

У 2021 році бюджетні видатки на оплату послуг незалежного адміністратора з підготовки та погодження Звіту ІПВГ за 2020 рік відповідали рівню видатків у 2024 році. У 2023 році видатки на підготовку Звіту ІПВГ були на 2 тис. грн вищі, ніж у 2024 році. Загалом номінальна вартість послуг у 2024 році порівняно з попередніми роками залишалася незмінною, а з урахуванням інфляції фактичні витрати державного бюджету на їх оплату зменшилися.

У 2022 році через введення воєнного стану та форс-мажорні обставини було скорочено видатки із загального фонду на фінансування послуг з підготовки Звіту ІПВГ за 2021 рік, відповідно було зменшено обсяг послуг, зокрема не проведено звірку платежів, сплачених видобувними компаніями і отриманими державою, не зроблено переклад англійською мовою та не випущено друковані примірники Звіту ІПВГ. Фактичні касові видатки у 2022 році становили 1 600 тис. грн.

Протягом 2024 року бюджетні асигнування на забезпечення підготовки звіту ІПВГ становили на 2,0 тис. грн менше (таблиця 3), ніж було передбачено бюджетним запитом, що пояснюється результатами проведеного тендера на замовлення послуг незалежного адміністратора з підготовки та погодження звіту ІПВГ.

Таблиця 2. Результати проведення тендерів для замовлення послуги незалежного адміністратора з підготовки та погодження звіту ІПВГ у 2020–2024 роках

№ тендера	№ тендера в ЦБД	Опубліковано	Організатор	Вид торгів	Предмет торгів	Бюджет, грн	Крок зниження ставки	ПДВ
1	2	3	4	5	6	7	8	9
248033 89	UA- 2024-08- 08- 008305-a	08.08.2024 15:05	МІНІСТЕРСТВО ЕНЕРГЕТИКИ УКРАЇНИ	Відкриті торги з особливостями	Послуги незалежного адміністратора з підготовки та погодження звіту ІПВГ за 2023 рік	3 200 000,00	16 000,00	з ПДВ
206834 50	UA- 2023-06- 27- 011250-a	27.06.2023 16:21	МІНІСТЕРСТВО ЕНЕРГЕТИКИ УКРАЇНИ	Відкриті торги з особливостями	Послуги незалежного адміністратора з підготовки та погодження звіту ІПВГ за 2022 рік	3 200 000,00	16 000,00	з ПДВ
17637275	UA- 2022-09- 07- 009107-a	07.09.2022 15:44	МІНІСТЕРСТВО ЕНЕРГЕТИКИ УКРАЇНИ	Переговор на процедура	Послуга незалежного адміністратора з підготовки та погодження звіту ІПВГ за 2021 рік	1 600 000,00		з ПДВ
125208 81	UA- 2021-06- 17- 000371-c	17.06.2021 9:47	МІНІСТЕРСТВО ЕНЕРГЕТИКИ УКРАЇНИ	Переговор на процедура	Послуги незалежного адміністратора з підготовки та погодження звіту ІПВГ за 2020 рік	3 200 000,00		з ПДВ
708490 2	UA- 2020-09- 07- 001205-a	07.09.2020	МІНІСТЕРСТВО ЕНЕРГЕТИКИ УКРАЇНИ	Переговор на процедура	Послуги незалежного адміністратора з підготовки та погодження звіту ІПВГ за 2019 рік	3 184 000,00		з ПДВ

Таблиця 3. Динаміка необхідного та затвердженого фінансування на 2022–2024 роки
(загальний фонд Державного бюджету)

Підготовка звіту ІПВГ	Видатки, тис. грн		Кількість залучених консультантів для підготовки звіту ІПВГ, од.	Витрати на підготовку звіту ІПВГ, тис. грн	Кількість підготовлених звітів ІПВГ, од.	Рівень готовності звіту ІПВГ, відс.
	план	факт				
2022 рік (звіт за 2021 рік)	3 200,0	1 600,0	1	1 600,0	1	100
2023 рік (звіт за 2022 рік)	3 200,0	3 200,0	1	3 200,0	1	100
2024 рік (звіт за 2023 рік)	3 200,0	3 198,0	1	3 198,0	1	100

Висновки:

Відповідно до завдання 3 бюджетної програми КПКВК 2401630 бюджетні кошти спрямовуються на підтримку процесу забезпечення реалізації Ініціативи прозорості видобувних галузей і відповідають стратегічним і програмним документам (Кодексу про надра, Закону про ІПВГ, іншим нормативно-правовим актам, які передбачають підвищення прозорості і підзвітності видобувних галузей), що сприяє використанню інструменту ІПВГ для ефективного управління мінеральними ресурсами, налагодженню взаємовигідного діалогу влади, компаній, громадських

організацій, залученню потенційних інвесторів у відновлення і розвиток видобувних галузей.

Аналіз актуальності та узгодженості цілей і завдань державної політики, визначених стратегічними та програмними документами за бюджетною програмою, свідчить про наявність стратегічного підходу. Спрямування коштів на підтримку процесу забезпечення реалізації ІПВГ відповідає цілям та завданням Програми діяльності Кабінету Міністрів України, а також показникам, затвердженим паспортом бюджетної програми.

Фінансування послуги незалежного адміністратора з підготовки щорічного національного звіту ІПВГ є актуальним, відповідає пріоритетам державної політики у сфері видобувних галузей та узгоджується із завданнями бюджетної політики та напрямками, визначеними Бюджетною декларацією на 2026–2028 роки, схваленою постановою Кабінету Міністрів України від 27.06.2025 № 774.

відповідності витрат бюджету встановленим вимогам, правильності та повноти їх розрахунку в бюджетних документах

На виконання статті 35 Бюджетного кодексу України, з метою складання проєкту Державного бюджету на відповідний рік Міненерго подає Мінфіну бюджетний запит з відповідними розрахунками та обґрунтуваннями згідно з вимогами інструкцій з підготовки бюджетних запитів з урахуванням звітів про виконання паспортів бюджетних програм та результатів оцінки ефективності бюджетних програм.

Щорічно в бюджетних запитах за бюджетною програмою КПКВК 2401630 «Впровадження Програми реформування та розвитку енергетичного сектора» зазначається потреба у фінансуванні на підготовку звіту ІПВГ, що передбачає збирання великого обсягу даних та інформації (рис. 1), їх аналіз та звірку, узгодження з БГ ІПВГ всіх документів, що поетапно готуються в рамках підготовки кінцевого звіту ІПВГ.

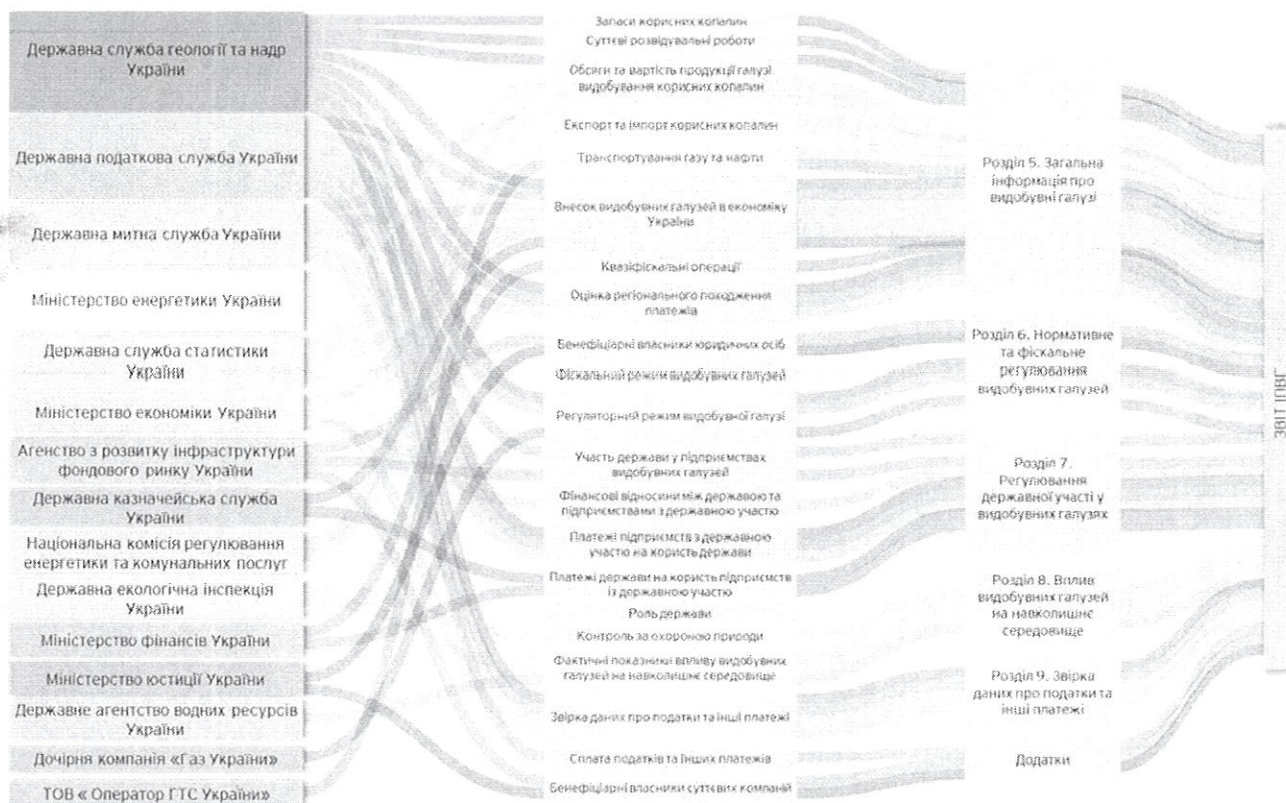

Рис. 1. Збір даних для національних звітів ІПВГ

При розрахунку показників проекту Державного бюджету України на відповідний рік за бюджетною програмою враховується вартість послуг, необхідних для виконання Технічного завдання, яке готується згідно з рекомендаціями Міжнародного секретаріату ІПВГ щодо виконання вимог Стандарту ІПВГ.

Міненерго забезпечує своєчасне і достовірне подання інформації у бюджетних запитах, поданих до Мінфіну. Вони містять усю необхідну інформацію для аналізу показників проекту Державного бюджету України, індикативних прогностичних показників на наступні бюджетні періоди, згідно з вимогами Мінфіну.

Бюджетні призначення, передбачені у Державному бюджеті України за бюджетною програмою КПКВК 2401630, використовуються з дотриманням вимог бюджетного законодавства на цілі та за напрямками, визначеними в паспорті бюджетної програми.

Загалом при формуванні бюджетних запитів, паспортів бюджетної програми КПКВК 2401630, звітів про її виконання, результатів оцінки ефективності бюджетної програми Міненерго дотримується відповідного методологічного підходу до розрахунків обсягів бюджетних коштів, визначеного Мінфіном, та вимог бюджетного законодавства.

Закупівлі послуг незалежного адміністратора з підготовки звітів ІПВГ за 2021-2023 роки проведено відповідно до Закону України «Про публічні закупівлі», з дотриманням тендерних процедур та річних планів закупівель. Усі закупівлі опубліковані у встановленому законодавством порядку. Водночас конкурси відбувалися за участі єдиного постачальника послуг, що брав участь у тендері. Зважаючи на вимогу законодавства щодо двомовності звітів ІПВГ, доцільно доопрацювати технічне завдання та умови конкурсу з метою спрощення умов участі міжнародних або іноземних компаній у конкурсі.

зв'язку між витраченими коштами та отриманим результатом, зокрема вплив на показники бюджету

Одержувачем бюджетних коштів протягом 2022-2024 років були дотримані вимоги бюджетного процесу. Проведені видатки здійснено за цільовим призначенням та в рамках бюджетного законодавства.

Аналіз отриманих результатів за бюджетною програмою «Впровадження Програми реформування та розвитку енергетичного сектора» у частині підвищення прозорості і підзвітності видобувних галузей України свідчить, що кошти державного бюджету використано відповідно до мети та завдань державної політики, визначених Законом про ІПВГ та міжнародних зобов'язань України за стандартами ІПВГ.

Аналіз виконання основних результативних показників, що характеризують виконання бюджетної програми, показує, що спрямування коштів здійснювалося за фактично понесені витрати на оплату послуг незалежного адміністратора для підготовки звітів ІПВГ за 2021-2023 роки.

Послуга з підготовки Звіту ІПВГ за 2023 рік була виконана незалежним адміністратором відповідно до тендерних умов та технічного завдання. Згідно з рішенням БГ ІПВГ (протокол від 08.05.2024 № 21) у Звіт було включено 11 видобувних галузей, зокрема видобування кам'яного вугілля, нафти й природного газу, руд заліза, титану, марганцю, урану, а також транспортування нафти та газу й видобування будівельних та вогнетривких матеріалів. Такий комплексний підхід дозволив забезпечити системне охоплення ключових сегментів економіки, пов'язаних із видобутком корисних копалин.

Під час звірки податкових та неподаткових платежів видобувного сектора на користь держави у 2023 році відібрано 59 суттєвих компаній. Незалежним адміністратором було звірено дані про надходження на користь держави від 53 суттєвих компаній в обсязі 145 371 584,17 тис. грн (згідно з інформацією органів державної влади). У результаті повнота звірки становила 98,67 % за обсягом надходжень на користь держави. Загальний обсяг надходжень від суттєвих підзвітних компаній, що не надали необхідну інформацію для звірки, становить 1 965 587,48 тис. грн, або 1,33 %. Для порівняння: повнота звірки платежів у Звіті ІПВГ за 2022 рік становила 94,55 %.

Серед підзвітних видобувних галузей найвищого показника повноти звірки було досягнуто для компаній державного сектору економіки у галузях видобування руд металів і нафти та газу (100 % і 100 % відповідно). Зростання рівня повноти звірки порівняно з попереднім роком свідчить про поступове вдосконалення механізмів звітності та співпраці з компаніями, що здійснюють діяльність у видобувному секторі.

Підготовка та публікація звітів ІПВГ забезпечує виконання міжнародних зобов'язань України як країни-учасниці міжнародної Ініціативи щодо забезпечення прозорості видобувних галузей.

ефективності надання публічних послуг за рахунок бюджетних коштів, рівня забезпечення потреб, задоволення інтересів отримувачів/користувачів і надавачів публічних послуг

Ефективність надання публічних послуг у межах бюджетної програми «Впровадження

Програми реформування та розвитку енергетичного сектора» у частині підвищення прозорості та підзвітності видобувних галузей України оцінюється через підготовку та публікацію звітів ІПВГ за 2021-2023 роки. Надання цієї послуги забезпечило відкритий і безоплатний доступ до інформації в сфері видобувних галузей у форматі, що дозволяє її вільне використання та обробку, що відповідає законодавчим вимогам у сфері доступу до публічної інформації.

Процедура збору інформації і етапи підготовки Звіту ІПВГ

Підготовка національного Звіту ІПВГ в Україні проходить у кілька послідовних етапів:

Планування, визначення та затвердження переліку суттєвих компаній і платежів (scoring), що здійснює незалежний адміністратор спільно з БГ ІПВГ;

збір первинних даних від компаній і державних органів через запити або Електронну систему подання та аналізу звітності (онлайн-портал ІПВГ);

проведення звірки (reconciliation) – незалежний адміністратор збирає, зіставляє та аналізує подані дані, готує первинний звіт зі звірки та драфт-звіт;

узгодження та схвалення – обговорення висновків адміністратора та проекту Звіту ІПВГ в межах БГ ІПВГ, внесення правок;

публікація звіту на національному порталі ІПВГ, на вебсайті Міненерго та подання його до Міжнародного секретаріату ІПВГ.

Звіт ІПВГ є комплексним документом, який охоплює як фінансову, так і контекстуальну інформацію про функціонування видобувного сектору держави.

Контекстуальна інформація містить опис економічного, правового та інституційного контексту видобувного сектору, зокрема інформацію про структуру управління надрами та нормативно-правову базу, балансові запаси, обсяги видобутку, експорту та імпорту корисних копалин, категорії користувачів надр, державну політику в енергетичній, екологічній та фінансовій сферах, систему ліцензування (спеціальні дозволи, аукціони, угоди про розподіл продукції (далі – УРП)), інформацію про державні підприємства, механізми управління доходами, субсидії, пільги та дотації, участь України в міжнародних ініціативах і реформах енергетичного сектору та ін.

Фінансова частина звітів ІПВГ містить результати проведення звірки платежів між видобувними компаніями та державними органами. У цій частині відображено: основні види платежів (податки, рентна плата, частки держави в угодах, дивіденди, збори та ін.); дані компаній, що підлягають звітуванню, і суми, задекларовані ними; дані, надані державними органами, для перевірки відповідності; результати звірки (розбіжності, обсяги підтверджених платежів, рівень повноти); аналітичні висновки незалежного адміністратора.

Крім того, звіти ІПВГ включають аналітичну та рекомендаційну частини – висновки щодо стану прозорості у секторі, проблеми звітності, ефективності управління доходами та рекомендації щодо вдосконалення законодавства, цифровізації звітності, розширення доступу до даних. Крім основних розділів, Звіт також включає додатки: таблиці з детальними фінансовими даними, методологію звірки, перелік компаній, зразки звітних форм, інформацію про процес підготовки звіту.

Сфера охоплення звітів ІПВГ містить інформацію про:

- суб'єктів господарювання, незалежно від їх форми власності, які здійснювали

господарську діяльність з видобування корисних копалин, а також транспортування природного газу та нафти територією України. Для цілей проведення звірки платежів від видобувних компаній на користь держави визначаються суттєві підзвітні суб'єкти господарювання;

- органи виконавчої влади, які контролюють справляння податкових та інших надходжень на користь держави та/або які є розпорядниками інформації, необхідної для підготовки Звіту ІПВГ.

Процес збору інформації від видобувних компаній підзвітних видобувних галузей (зокрема транспортування нафти та природного газу), а також від державних органів для підготовки Звіту ІПВГ включає такі етапи:

- консультації з членами БГ ІПВГ і представниками Міненерго щодо сфери охоплення Звіту ІПВГ, а також переліку інформації, яку необхідно включити в опитувальні форми;
- складення окремих запитів для державних органів з переліку (Рис.1);
- розсилання Міненерго опитувальних форм і запитів з підписаними супроводжувальними листами від Міненерго;
- заповнення опитувальних форм з боку компаній та державних органів згідно з офіційними формами звітності, передбаченими Законом про ІПВГ та постановою Кабінету Міністрів України від 23.09.2020 № 858 «Деякі питання забезпечення прозорості у видобувних галузях», а також окремих опитувальних форм щодо участі держави, затверджених БГ ІПВГ;
- надсилання суттєвими підзвітними організаціями заповнених опитувальних форм через онлайн платформу ІПВГ – Електронну систему подання та аналізу звітності Ініціативи щодо забезпечення прозорості у видобувних галузях (ІПВГ) в Україні <https://eiti.gov.ua/> ;
- отримання заповнених опитувальних форм відповідальною особою з боку Міненерго та їх передача незалежному адміністратору захищеними каналами зв'язку;
- обробка опитувальних форм незалежним адміністратором та формування відповідних інтегрованих показників та інформації для підготовки Звіту ІПВГ.

Звірка платежів від видобувних галузей на користь держави проводиться згідно з рішенням БГ ІПВГ за суттєвими компаніями видобувних галузей. Зокрема, для Звіту ІПВГ за 2023 рік охоплено такі галузі:

- видобування природного газу та нафти (у тому числі транспортування газу та нафти);
- видобування кам'яного вугілля;
- видобування руд металів (руд заліза, руд марганцю та руд титану).

Повний перелік видобувних компаній суттєвих підзвітних галузей, що були включені до сфери охоплення звіркою, наводиться в додатках до Звіту ІПВГ.

Процедуру звірки даних Звіту ІПВГ розроблено відповідно до вимог Міжнародного стандарту з аудиту, а саме ISRS 4400 (Завдання з виконання узгоджених процедур). Роботи здійснено в рамках процедури, визначеної в межах підготовленого Міненерго та схваленого БГ ІПВГ Технічного завдання для незалежного адміністратора.

Проведені процедури звірки не мали на меті проведення аудиту чи перевірки відповідно до Міжнародних стандартів аудиту, Міжнародних стандартів контролю якості, аудиту, огляду, іншого надання впевненості та супутніх послуг. Це означає, що незалежний адміністратор не

висловлює впевненості щодо операцій платежів, включених до звіту. Отже, висновки з надання впевненості щодо якості наданих компаніями та державними органами даних або виявлення шахрайства та помилок, що могли бути допущені компаніями та/або державними органами, не надавалися.

Інформація, представлена у Звіті ІПВГ, та/або інформація, надана компаніями видобувних галузей та державними установами, не підлягає контролю або процедурам перевірки. Незалежний адміністратор вважав інформацію, надану підзвітними організаціями, повною та достовірною, оскільки повнота та достовірність даних, наданих з боку видобувних компаній (приватних та державних), підтверджується підписами вищих посадових осіб цих компаній, які гарантують коректність надання даних, та/або висновками зовнішнього аудитора щодо наданих даних (за наявності зазначеного висновку), за кожною компанією. У разі подання видобувними компаніями Звіту про платежі на користь держави в електронному вигляді через електронну систему ІПВГ достовірність даних підтверджується кваліфікованим електронним підписом відповідних посадових осіб таких видобувних компаній. Повнота та достовірність даних, отриманих від центральних та регіональних органів влади, підтверджується підписами вищих посадових осіб відповідного органу та згідно з принципами взаємодії різних органів влади.

Крім того, передбачається гарантування достовірності інформації, отриманої від компаній, на базі нормативно-правових актів щодо впровадження ІПВГ в Україні.

Оскільки тимчасово окуповані території та зона ведення бойових дій повністю або упродовж певного проміжку часу не контролювалися Урядом України, невідомо, чи продовжують роботу певні підприємства видобувної галузі, чи вони призупинили/припинили діяльність. Існує висока ймовірність того, що ці підприємства могли:

- припинити роботу, не повідомивши про це українські державні органи;
- не здійснювати господарську діяльність;
- не подавати звітність / подавати її із затримками (що могло призвести до неповноти та/або недостовірності таких даних) та не сплачувати податки до бюджету України;
- змінити своє місцезнаходження, не повідомивши українські державні органи.

Можливість зв'язку з підприємствами, які не перереєструвалися або не перемістилися на підконтрольну Україні територію, є дуже обмеженою, що може унеможливити проведення процедур, передбачених Стандартом ІПВГ щодо таких підприємств.

Законом України «Про захист інтересів суб'єктів подання звітності та інших документів у період дії воєнного стану або стану війни» передбачено, що, зокрема, юридичні особи подають фінансові, аудиторські звіти та будь-які інші документи, подання яких вимагається відповідно до норм законодавства в документальній та/або в електронній формі, упродовж трьох місяців після припинення чи скасування воєнного стану або стану війни за весь період неподання звітності чи обов'язку подати документи.

У період дії воєнного стану або стану війни, а також упродовж трьох місяців після його завершення до фізичних осіб, фізичних осіб - підприємців, юридичних осіб не застосовується адміністративна та/або кримінальна відповідальність за неподання чи несвоєчасне подання звітності та/або документів, визначених Законом України «Про захист інтересів суб'єктів подання звітності та інших документів у період дії воєнного стану або стану війни».

Враховуючи зазначені об'єктивні труднощі та обмеження, у звітах ІПВГ за 2021 – 2023

роки не розкривається інформація про видобувну діяльність, що здійснюється на тимчасово окупованих територіях України. Проте розглядається можливість розкрити таку інформацію тоді, коли дані про діяльність видобувних галузей на тимчасово окупованих територіях стануть доступними.

Портал ІПВГ

Онлайн-платформа (портал) ІПВГ – це інтегрована інформаційна система Міністерства енергетики України, призначена для збору, перевірки, аналізу та публікації даних про діяльність видобувних компаній і надходження від видобувного сектору до державного та місцевих бюджетів. Її мета – забезпечити електронне звітування компаній і державних органів, спростити перевірку даних, підвищити прозорість і забезпечити зручний доступ до контекстної інформації про управління природними ресурсами.

Система функціонує в тестовому режимі, проте вже зараз дає змогу компаніям здійснювати подання звітів онлайн, державним органам – отримувати інформацію, необхідну для прийняття рішень, а громадськості – отримувати відкриту інформацію про стан видобувного сектору. Передбачено поступове розширення можливостей, зокрема, інтеграцію з базами даних ДПС, Держгеонадр та Мінфіну через API, а також впровадження аналітичних модулів для оцінки динаміки платежів і видобутку (План дій порталу ІПВГ на 2024–2025 рр.).

Платформа структурно повторює зміст національних звітів ІПВГ і містить як звітні, так і контекстні модулі (рис. 2).

Рис. 2. Структура онлайн-платформи ІПВГ

Користувачі платформи авторизуються через систему державної ідентифікації (наприклад, через id.gov.ua) та використовують кваліфікований електронний підпис (КЕП).

Для юридичних осіб (видобувні компанії) і фізичних осіб передбачено окремі кабінети. Онлайн-платформа ІПВГ України містить інтерактивні дашборди (панелі візуалізації даних), які дозволяють у зручному графічному форматі відстежувати показники видобувного сектору, фінансові потоки, дані звітності та динаміку надходжень до бюджету. Ці інструменти створено для підвищення доступності та зрозумілості даних про видобувні галузі для громадян, інвесторів, органів влади й аналітичних установ.

Таким чином, онлайн-платформа ІПВГ (або Портал ІПВГ) є не лише інструментом подання звітності, а й національним інформаційним порталом з питань управління природними ресурсами, який інтегрує фінансові, правові, екологічні та статистичні дані про видобувний сектор України.

У 2023 році командою розробників було впроваджено новий функціонал й удосконалено наявний, щоб адаптувати Портал ІПВГ до оновлених вимог Стандарту ІПВГ та особливостей роботи в умовах воєнного часу. Основні доопрацювання, здійснені для вдосконалення Порталу ІПВГ:

- удосконалення перегляду звітності та документів, спецдозволів;
- удосконалення адміністрування звітності;
- автоматичні повідомлення при підписанні форм звітності;
- функціонал листування в кабінеті адміністратора звітності Порталу;
- форма зворотного зв'язку;
- категоризація компаній по галузях та створення переліку суттєвих компаній;
- автоматичне формування чернеток консолідованих форм звітності на основі побудови зв'язків «мати-дочка» між суб'єктами господарювання;
- удосконалення наявних та розробка нових дашбордів для публічної частини Порталу ІПВГ;
- проєктування моделей баз даних та інтерфейсів для взаємодії й інтеграції з іншими інформаційними системами.

У 2024 році тривала робота щодо виконання Плану дій із забезпечення функціонування Порталу ІПВГ на 2024-2025 рр. На Порталі ІПВГ з'явилися нові аналітичні модулі, створені нові інформаційні блоки, доопрацьовано внутрішній інтерфейс для кабінету незалежного адміністратора, закладено основи для запровадження автоматизації проведення звірки платежів та багато інших точкових доопрацювань.

Окремою складовою удосконалення Порталу ІПВГ у 2024 році стала робота з інформацією та даними, для їх подальшої гармонізації з Порталом та перехід на автоматизацію підготовки Звіту ІПВГ, зокрема:

- а) ідентифікація ключових розпорядників інформації. Проведений аналіз заклав фундамент для майбутнього вектору розвитку. Також Національний пріоритет «Цифровізація та доступність даних», передбачений оновленим Робочим планом ІПВГ на 2024-2026 роки, включає у себе взаємодію з новими розпорядниками інформації, які були ідентифіковані під час аналізу готовності України відповідати вимогам Стандарту ІПВГ 2023 року;
- б) формування переліку інформації, необхідної для підготовки Звіту ІПВГ. Окремим заходом був збір та аналіз потоків даних, необхідних для підготовки Звіту ІПВГ, а

також їх доступність у відкритих джерелах. Це було необхідно для започаткування моніторингу систематичного розкриття інформації, оскільки систематичне розкриття інформації забезпечуватиме Портал ІПВГ актуальними даними;

в) систематизація наборів відкритих даних. Було проведено глибокий аналіз Звіту ІПВГ та визначено необхідні кроки для його публікації у форматі відкритих даних. За підтримки Світового Банку в рамках проєкту «Підтримка впровадження ІПВГ в Україні» здійснено оптимізацію кількості ресурсів з 28 до 11 одиниць. Зважаючи на викладене, тепер ці дані можуть належним чином інтегруватися в Портал ІПВГ;

г) створення реєстру паперових звітів ІПВГ. У 2024 році на Порталі ІПВГ було створено окремий тематичний розділ, на якому зацікавлені сторони мають можливість ознайомитися з усіма поданими Звітами про платежі на користь держави з 2020 року.

д) розроблення методичних рекомендацій щодо інтеграції оновлених форм звітності на Портал ІПВГ. У 2024 році розроблено проєкт постанови Кабінету Міністрів України про внесення змін до чинних форм звітності. Відповідно, розпочалася робота в частині розроблення рекомендацій щодо їх інтеграції на Портал ІПВГ;

ж) захист доступності інформації за допомогою Трискладового тесту (далі – Т-тест). Тривалі воєнні дії негативно відобразилися і на доступності значного об'єму інформації. Для збереження її доступності значну увагу було приділено можливості застосування Т-тесту до інформації, необхідної для наповнення Порталу ІПВГ.

Через Портал ІПВГ у 2024 році було подано 205 (191 – на момент підготовки Звіту ІПВГ за 2023 рік і 14 – протягом листопада-грудня 2024 року) звітів, що перевищує показники 2023 року (179 звітів). На основі наданих даних Портал автоматично генерує аналітичні матеріали, які доступні в розділі «Аналітика».

Інформація про валідацію

Валідація – це міжнародна оцінка того, як країна впроваджує Стандарт Ініціативи прозорості у видобувних галузях. Вона проводиться Міжнародним секретаріатом ІПВГ раз на три роки і є ключовим елементом процесу ІПВГ, оскільки забезпечує:

- оцінювання результативності впровадження стандарту ІПВГ;
- підтримку діалогу та взаємодії всіх зацікавлених сторін;
- гарантію цілісності ІПВГ, оскільки всі країни, що імплементують Стандарт ІПВГ,

мають дотримуватися єдиних міжнародних вимог.

Мета валідації: надати неупереджену оцінку, наскільки впровадження відповідає вимогам Стандарту ІПВГ, визначити вплив ІПВГ на розвиток країни та управління природними ресурсами; виявити досягнення та уроки, отримані під час реалізації стандарту; зафіксувати занепокоєння зацікавлених сторін та сформулювати рекомендації для подальших кроків.

У ході валідації, яка була розпочата у жовтні 2024 року, оцінено прогрес України у виконанні вимог Стандарту ІПВГ (у редакції 2019 року), якість підготовлених національних звітів ІПВГ та розкриття інформації. Встановлено, що з часу попередньої валідації, проведеної у 2020 році, Україна значно розширила обсяг та деталізацію оприлюднення інформації видобувного сектора, що зокрема включає оприлюднення інформації на рівні проєктів, екологічної інформації та оцінку ризиків щодо розкриття бенефіціарних власників.

Загалом Україна отримала 85,5 балів зі 100 («високий бал») за впровадження Стандарту ІПВГ 2019 року.

Разом з тим у звіті за результатами валідації України у 2024 році Міжнародним секретаріатом ІПВГ було визначено нові коригувальні дії та рекомендації, спрямовані на вдосконалення процесу розкриття інформації та підвищення прозорості у видобувних галузях в Україні. Міжнародне Правління ІПВГ погодило наступні коригувальні дії, які має здійснити Україна. Прогрес у виконанні коригувальних дій оцінюватиметься під час наступної валідації, яка розпочнеться 01 липня 2028 року:

1. Відповідно до Вимоги 7.2 Стандарту ІПВГ Україна за можливості повинна поступово відновити зразкову практику розкриття публічних даних, що охоплює всі вимоги ІПВГ щодо прозорості. Для посилення виконання цієї Вимоги Україні рекомендується розкривати дані у машинозчитуваних та сумісних форматах, наприклад, шляхом використання стандартів даних.

2. Відповідно до Вимоги 2.4 Стандарту ІПВГ Україна за можливості повинна опублікувати повний текст усіх ліцензій та договорів, у тому числі УРП, підписаних з січня 2021 року, включно зі змінами, додатками, додатковими угодами, а також повний перелік чинних договорів, укладених в Україні.

3. Відповідно до Вимоги 2.5 Стандарту ІПВГ Україна має забезпечити наявність в Єдиному державному реєстрі (далі – ЄДР) інформації для ідентифікації політично значущих осіб та даних про нерезидентів. Наразі ця інформація отримується в рамках звітності ІПВГ, але не включена до ЄДР. Україні рекомендується використовувати дані ІПВГ для діагностики якості та повноти даних про бенефіціарних власників (БВ).

4. Відповідно до Вимоги 2.6 Стандарту ІПВГ Україна, за можливості, повинна вжити заходів для відновлення належної практики розкриття інформації про державні підприємства, яка існувала до війни, зокрема, про державну власність та корпоративне управління.

5. Відповідно до Вимоги 4.5 Стандарту ІПВГ Україна має забезпечити публічний доступ до повної інформації щодо платежів компаній на користь державних підприємств. За можливості державні підприємства також повинні відновити практику оприлюднення власних аудованих фінансових звітів.

6. Відповідно до Вимоги 6.2 Стандарту ІПВГ Україна має надавати інформацію про квазіфіскальні витрати в більш деталізованому вигляді з метою досягнення рівня прозорості, співмірного з іншими платежами та потоками доходів.

7. Відповідно до Вимоги 3.2 Стандарту ІПВГ Україна повинна забезпечити розкриття інформації про обсяги та вартість видобутку всіх корисних копалин в Україні, у тому числі вугілля, титану, урану та інших руд.

8. У післявоєнний період Україна повинна забезпечити надійне та повне розкриття даних відповідно до Вимоги 4.4 Стандарту ІПВГ. У перехідний період БГ ІПВГ рекомендується розробити чіткий план подолання бар'єрів для посилення громадського контролю за значними потоками доходів від транспортування нафти й газу в країні.

9. Відповідно до Вимоги 4.7 Стандарту ІПВГ Україна має розкривати дані на рівні проєктів щодо всіх суттєвих платежів, які справляються на проєктній основі. Україна могла б сформувати перелік усіх потоків доходів, що справляються на рівні проєктів, з метою повного відображення потенційних розкриттів на проєктному рівні.

10. Відповідно до Вимоги 4.9 Стандарту ІПВГ Україна має забезпечити достовірність розкриття інформації про платежі компаній від нафтової, газової та гірничодобувної галузей.

11. Відповідно до Вимоги 6.1 Стандарту ІПВГ Україна має встановити, чи передбачені обов'язкові соціальні платежі видобувними договорами і за їх наявності оприлюднювати їх з відповідним рівнем деталізації.

Крім того, Міжнародним секретаріатом ІПВГ Україні пропонується розглянути такі рекомендації для ефективної імплементації ІПВГ, а саме:

Результати та вплив

1. Для ефективного виконання Вимоги 1.5 Стандарту ІПВГ рекомендується додатково визначити та окреслити у плані роботи заходи, спрямовані на боротьбу з корупцією, особливо з урахуванням останніх національних пріоритетів.

2. Для ефективного виконання Вимоги 7.1 Стандарту ІПВГ рекомендується за можливості поновити оприлюднення інформації, раніше доступної для громадськості. Крім того, рекомендується використати власні обширні набори даних для презентації інформації, що має значення для поточних суспільних дискусій.

3. Для ефективного виконання Вимоги 7.3 Стандарту ІПВГ доцільно розглянути можливість удосконалення процесу моніторингу виконання рекомендацій ІПВГ з метою інституціоналізації використання ІПВГ як інструменту підтримки реформ у сфері управління видобувною галуззю та управління державними фінансами.

4. Для ефективного виконання Вимоги 7.4 Стандарту ІПВГ БГ ІПВГ рекомендується брати до уваги зміни в галузі, майбутні перегляди законодавства та інші відповідні події під час оцінки результатів і впливу заходів з впровадження ІПВГ.

Участь зацікавлених сторін

5. Для ефективного виконання Вимоги 1.1 Стандарту ІПВГ Уряду рекомендується залучати БГ ІПВГ до розробки стратегій подолання перешкод на шляху розкриття інформації.

6. Для ефективного виконання Вимоги 1.3 Стандарту ІПВГ БГ ІПВГ рекомендовано здійснювати моніторинг дотримання Україною Протоколу щодо участі громадянського суспільства та документувати обговорення, пов'язані з виявленими недоліками, а також заходи, вжиті для їх усунення.

Прозорість

7. Для ефективного виконання Вимоги 3.1 Стандарту ІПВГ необхідно співпрацювати з відповідними державними органами, зокрема регуляторними органами гірничодобувного та енергетичного секторів. Це необхідно для ефективного систематичного оприлюднення ключової інформації про видобувні галузі, особливо про масштабні геологорозвідувальні роботи.

8. Для ефективного виконання Вимоги 6.3 Стандарту ІПВГ Україні, після нормалізації ситуації в країні, поновити зразкове розкриття інформації у доступному та машинозчитуваному форматі.

9. Для ефективного виконання Вимоги 6.4 Стандарту ІПВГ рекомендують подальше вивчення можливості оприлюднення екологічної інформації рівня громадських проєктів.

10. Для ефективного виконання Вимоги 2.2 Стандарту ІПВГ пропонують поширити практику надання ліцензій та передачі прав на укладення УРП на практику укладення УРП.

11. Для ефективного виконання Вимоги 2.3 Стандарту ІПВГ пропонують поступово оновлювати державний кадастровий портал для оприлюднення вичерпної інформації про майнові права, пов'язані з видобувними родовищами та проектами, у тому числі координати об'єктів. Для ефективного виконання Вимоги 2.3 Стандарту ІПВГ рекомендують забезпечити своєчасне відображення оновленої кадастрової інформації на Порталі ІПВГ.

12. Для ефективного виконання Вимоги 3.3 Стандарту ІПВГ Україна могла б використати імплементацію ІПВГ для більш систематичного розкриття даних про експорт видобувної сировини урядом та компаніями.

13. Для ефективного виконання Вимоги 4.1 Стандарту ІПВГ пропонується надати аналіз динаміки платежів за звітний період, що особливо актуально з огляду на контекст.

14. Для ефективного виконання Вимоги 4.3 Стандарту ІПВГ БГ ІПВГ рекомендується активно моніторити застосовність вказаної вимоги в змінних умовах.

15. Для ефективного виконання Вимоги 5.1 Стандарту ІПВГ рекомендується систематично оприлюднювати інформацію про розподіл бюджету між регіонами та муніципалітетами.

16. Для ефективного виконання Вимоги 5.3 Стандарту ІПВГ Україну пропонується доповнити виняткове розкриття інформації про управління доходами та витратами інформацією про прогнозування доходів та залежність від ресурсів.

17. Для ефективного виконання Вимоги 5.2 Стандарту ІПВГ доцільно використати розкриття інформації про фактичні субнаціональні трансферти для діагностики ефективності трансфертів, надаючи громадськості теоретичні суми та порівнюючи їх із фактично отриманими трансфертами.

Річний звіт про прогрес

Відповідно до Стандарту ІПВГ за результатами оцінки процесу впровадження ІПВГ в Україні БГ ІПВГ щорічно готує і оприлюднює Звіт про прогрес.

Річний звіт про прогрес виконання за 2023 рік, затверджений БГ ІПВГ та опублікований у вересні 2024 року, також містить рекомендації щодо вдосконалення імплементації ІПВГ, зокрема щодо участі зацікавлених сторін, комунікаційної діяльності та поширення інформації. Відповідно до розділу IV Звіту про прогрес відтермінування та скасування деяких заходів зумовлені впливом вторгнення та обмеженням державним фінансуванням. Звіт про прогрес за 2023 рік містить короткий опис роботи та огляд виконання кожної з вимог ІПВГ.

Користувачами (зацікавленими сторонами) оприлюдненої в рамках ІПВГ інформації є:

- громадські об'єднання і неурядові громадські організації;
- компанії, що здійснюють діяльність у видобувних галузях;
- міжнародні організації (МВФ, СБ, ОСЕР, ШАГО, GIZ та ін.);
- потенційні іноземні інвестори у видобувні галузі України (нафтогазова, вугільна, гірничо-рудна, інші видобувні галузі);
- центральні органи виконавчої влади (Кабінет Міністрів України, Міненерго, Міндовкілля, ДПС, ДМС, Держгеонадра тощо).

Врахування гендерних аспектів

У межах реалізації бюджетної програми КПКВК 2401630 «Впровадження Програми

реформування та розвитку енергетичного сектора» (2022–2024 роки) питання забезпечення рівних прав і можливостей жінок та чоловіків розглядається в контексті виконання міжнародних зобов'язань України у зв'язку з приєднанням до міжнародної ІПВГ та впровадження гендерно орієнтованого бюджетування відповідно до рекомендацій Міністерства фінансів України.

Застосування гендерного підходу в процесі планування, виконання та оцінки результатів програми спрямоване на підвищення прозорості використання бюджетних коштів і посилення підзвітності держави перед усіма групами населення.

Реалізація заходів за програмою має універсальний, недискримінаційний характер і забезпечує рівний доступ жінок і чоловіків до інформації, консультацій, звітів та результатів, що створюються в межах виконання вимог Стандарту ІПВГ. Відповідно до вимог 5.2 та 6.4 Стандарту ІПВГ розкриття даних щодо управління доходами від видобувних галузей та соціально-економічного впливу діяльності держави має здійснюватися з урахуванням гендерного аспекту. Це передбачає публічну оцінку того, як державні програми, зокрема у сфері енергетики, враховують інтереси жінок, чоловіків і маргіналізованих груп населення на національному та субнаціональному рівнях.

Як зазначається у Звіті ІПВГ за 2023 рік, енергетичний сектор в Україні залишається гендерно нерівномірним: частка жінок серед працівників видобувної промисловості становить 23–27 %, а гендерний розрив в оплаті праці перевищує 18 %.

Указом Президента України від 24.03.2021 № 119/2021 затверджено Національну стратегію у сфері прав людини, а розпорядженням Кабінету Міністрів України від 23.06.2021 № 756-р затверджено План дій з реалізації Національної стратегії у сфері прав людини на 2021–2023 роки, одним із завдань якого є зменшення різниці в оплаті праці жінок і чоловіків та розширення можливостей жінок у традиційно «чоловічих» секторах, включно з енергетикою.

У межах виконання Бюджетної програми 2401630 «Впровадження Програми реформування та розвитку енергетичного сектора», реалізація якої забезпечує технічну підтримку процесу підготовки та публікації звітів ІПВГ відповідно до вимог Стандарту ІПВГ, не передбачено спеціальних заходів для зменшення гендерних розривів, усунення гендерної дискримінації, забезпечення потреб, задоволення інтересів жінок і чоловіків та/або їх груп.

Разом з тим ключову роль у забезпеченні прозорості, якості та підзвітності процесу звітування, який фінансується в межах цієї бюджетної програми, відіграє БГ ІПВГ. Участь жінок і чоловіків у складі групи (не менше 30 % представників однієї статі) забезпечує реалізацію принципу гендерного паритету на всіх етапах планування та затвердження звітності, що сприяє підвищенню інклюзивності управлінських рішень у видобувному секторі. Головування жінки у БГ ІПВГ у 2023 році свідчить про послідовне застосування принципу рівності у процесах ухвалення рішень і гендерного балансу.

Враховуючи вимоги пунктів 6.1 та 6.4 Стандарту ІПВГ, у межах реалізації бюджетної програми передбачається поступове вдосконалення збору та оприлюднення даних у гендерному розрізі – зокрема, інформації про працевлаштування, оплату праці, участь у соціальних та екологічних проєктах і програмах корпоративної відповідальності. Це дозволить оцінювати реальний вплив державних і корпоративних видатків на становище жінок і чоловіків у видобувних галузях, а також у громадах, на територіях яких ведеться видобуток.

Отже, рівень забезпечення потреб жінок і чоловіків у межах реалізації бюджетної

програми можна оцінити як базовий, із дотриманням принципів рівного доступу, але з потенціалом для посилення через системну інтеграцію гендерного аналізу в планування, звітність і оцінку соціально-економічного впливу видобувного сектора відповідно до вимог Стандарту ІПВГ.

За бюджетною програмою 2401630 «Впровадження Програми реформування та розвитку енергетичного сектора» гендерні розриви, дискримінація або інші тенденції відсутні. Реалізація програми спрямована на підвищення прозорості та підзвітності видобувних галузей в інтересах всього населення України без будь-яких винятків або преференцій за ознаками статі, національним, конфесійним або віковим станом. Державна політика України в енергетичному секторі спрямована на користь всього населення України та не має жодних елементів дискримінації за гендерними ознаками. Бюджетна програма є однаково доступною для чоловіків та жінок різних вікових груп.

повноти (інформативності) та якості документів, що формуються головним розпорядником бюджетних коштів і застосовуються у бюджетному процесі (бюджетні запити, паспорти бюджетних програм тощо)

Паспортом бюджетної програми КПКВК 2401630 «Впровадження Програми реформування та розвитку енергетичного сектора» на 2022 рік, затвердженим наказом Міненерго від 15.02.2022 № 65, передбачалось спрямування бюджетних призначень в обсязі 3 200,0 тис. грн на оплату послуг консультанта для підготовки звіту ІПВГ за 2021 рік.

Проте у 2022 році, через воєнний стан, Урядом прийнято рішення щодо скорочення видатків за загальним фондом за бюджетною програмою КПКВК 2401630 на суму 1 600,0 тис. грн (постанова Кабінету Міністрів України від 01.04.2022 № 401 «Про спрямування коштів до резервного фонду державного бюджету»). Обсяг бюджетних асигнувань з урахуванням змін на кінець 2022 року становив 1 600,0 тис. гривень. Касових видатків за цим напрямом у 2022 році було здійснено на суму 1 600,0 тис. грн. Зміни до паспорта бюджетної програми не вносилися.

Паспортом бюджетної програми КПКВК 2401630 на 2023 рік, затвердженим наказом Міненерго від 14.06.2023 № 192, передбачалось спрямування бюджетних призначень в обсязі 3 200,0 тис. грн на оплату послуг консультанта для підготовки звіту ІПВГ за 2022 рік.

Касових видатків за цим напрямом у 2023 році було здійснено на суму 3 200,0 тис. гривень.

Паспортом бюджетної програми КПКВК 2401630 на 2024 рік, затвердженим наказом Міненерго від 01.03.2024 № 90, передбачалось спрямування бюджетних призначень в обсязі 3 200,0 тис. грн на оплату послуг консультанта для підготовки звіту ІПВГ за 2023 рік.

Касових видатків за цим напрямом у 2024 році було здійснено на суму 3 198,0 тис. гривень.

Згідно з паспортом бюджетної програми КПКВК 2401630 її результативними показниками, зокрема, визначено кількість залучених консультантів для підготовки звіту ІПВГ України та рівень готовності Звіту ІПВГ.

Показники ефективності бюджетної програми КПКВК 2401630 (загальний фонд Державного бюджету) наведено в таблиці 3 «Динаміка необхідного та затвердженого фінансування на 2022-2024 роки».

Висновок. Проведена Міненерго спільно з незалежним адміністратором та БГ ІПВГ робота відповідає напрямам використання коштів, затвердженим паспортом бюджетної програми, та запланованим показникам її результативності.

ефективності системи управління бюджетними коштами

Міненерго протягом 2022-2024 років дотримувалося вимог, передбачених відповідними нормативними документами щодо формування та використання бюджетних коштів та здійснювало контроль за дотриманням бюджетного законодавства.

У межах бюджетної програми КПКВК 2401630 бюджетні кошти спрямовувались на закупівлі послуг незалежного адміністратора з підготовки та погодження щорічного Звіту ІПВГ, який готується відповідно до вимог Закону України про ІПВГ та Стандарту ІПВГ.

Наявний механізм розподілу бюджетних коштів за бюджетною програмою КПКВК 2401630 забезпечує ефективну систему управління бюджетними коштами. Кошти спрямовуються лише за визначеними та затвердженими паспортами бюджетної програми напрямами в межах обсягів видатків відповідно до переліку заходів, що щороку погоджується Міненерго.

Про ефективність системи управління свідчить майже повне освоєння бюджетних коштів. Лише у 2022 році бюджетні кошти використано на 50 %, що зумовлено повномасштабною збройною агресією російської федерації проти України (звіт ІПВГ за 2021 рік підготовлено без звірки платежів).

Слід зазначити, що відповідальні виконавці Міненерго за бюджетними програмами готують усю необхідну інформацію щодо виконання бюджетних програм та/або напрямів використання бюджетних коштів з метою здійснення моніторингу та оцінки ефективності виконання бюджетних програм, раціонального і своєчасного використання бюджетних коштів, недопущення їх нецільового використання, зміцнення фінансово-бюджетної дисципліни та підвищення ефективності бюджетного процесу.

Оцінка ефективності бюджетної програми КПКВК 2401630 здійснювалась відповідно до Порядку здійснення оцінки ефективності бюджетних програм головними розпорядниками коштів державного бюджету, затвердженого наказом Міністерства фінансів України від 19.05.2020 № 223, зареєстрованим у Міністерстві юстиції України 09.07.2020 за № 646/34929.

Проте повномасштабне вторгнення та військова агресія російської федерації проти України у 2022 році ускладнили процес організації роботи щодо збирання та аналізу даних та інформації для звіту ІПВГ. З іншого боку, у 2022-2024 роках для отримання інформації активно використовувалась онлайн-платформа ІПВГ, яку було суттєво доопрацьовано.

III. Варіанти досягнення цілі огляду

1. Опис варіанта 1

1.1. Назва варіанта: «Розширення сфери охоплення Звіту ІПВГ з урахуванням стратегічних завдань у сфері критичної сировини».

1.2. Завдання, спрямовані на реалізацію варіанта.

1.2.1. Включення до Звіту ІПВГ інформації про розвідку, видобування та використання критичної сировини (літій, кобальт, нікель, графіт, рідкоземельні

елементи тощо) відповідно до стратегічних документів України та ЄС.

1.2.2. Узгодження нових вимог до звітності з міжнародними стандартами ІПВГ та Планом Ukraine Facility (2024–2027 pp.) у частині управління критично важливими матеріалами.

1.2.3. Підготовка відповідного технічного завдання незалежному адміністратору та змін до нормативних актів, які регулюють порядок підготовки звітів ІПВГ.

1.2.4. Забезпечення консультацій та підвищення обізнаності компаній, що здійснюють діяльність у сфері критичної сировини, щодо вимог прозорості.

1.3. Прогноз очікуваного впливу реалізації варіанта на сферу

Об'єкти впливу	Очікуваний вплив
Отримувачі/користувачі публічних послуг	Доступ до повнішої інформації про стратегічно важливі ресурси, що сприятиме контролю та інвестиційній привабливості.
Надавачі публічних послуг	Підвищення довіри до органів влади завдяки відкритості даних.
Гендерна рівність	Гендерні розриви та дискримінація відсутні. Забезпечується рівний доступ усіх зацікавлених сторін до інформації. У звітах ІПВГ забезпечується висвітлення гендерних питань у видобувних галузях, що спеціалізуються на критичній сировині.
Інфраструктура надання послуг	Розширення функціоналу звітності та цифрових інструментів для підготовки звітів ІПВГ.
Екологія	Можливість кращого моніторингу екологічних наслідків видобутку критичних ресурсів.
Інше	Зростання привабливості України як партнера для інвестицій у стратегічні проекти з видобутку критичної сировини.

1.4. Фінансово-економічне обґрунтування варіанта

Розширення охоплення Звіту ІПВГ потребуватиме залучення додаткових ресурсів незалежного адміністратора (аналітиків, експертів з критичних матеріалів), але не призведе до суттєвого збільшення бюджетних видатків. Додаткові витрати можуть покриватися за рахунок залучення донорських коштів або перерозподілу коштів у межах бюджетної програми.

1.5. Ризики реалізації варіанта

Ризик	Шляхи запобігання/мінімізації ризику
Низька готовність компаній з видобутку критичної сировини до звітування	Проведення консультацій, навчальних заходів та поетапне введення вимог
Можливе дублювання з іншими ініціативами (наприклад, співпраця та впровадження EU Critical Raw Materials Act)	Координація з міжнародними інституціями для уникнення дублювання звітності

1.6. Заходи, відповідальні виконавці та строки їх реалізації

Назва заходу	Відповідальний виконавець	Строк реалізації	Індикатор виконання
Підготовка зміненого технічного завдання незалежному адміністратору	Міненерго, БГ ІПВГ	2026–2027	Затверджене технічне завдання
Залучення компаній критичних матеріалів до звітування	Незалежний адміністратор,	2026–2027	Частка охоплених компаній у Звіті

	Держгеонадра, Міненерго		ІПВГ
Узгодження підходів з міжнародними стандартами	Міненерго, міжнародні партнери	2026	Включення даних у Звіт ІПВГ

2. Опис варіанта 2

2.1.1 Назва варіанта: «Автоматизація підготовки та аналізу Звіту ІПВГ на базі електронного порталу даних видобувних галузей із застосуванням алгоритмів штучного інтелекту».

2.2. Завдання, спрямовані на реалізацію варіанта.

2.2.1. Модернізація Електронної системи подання звітності (<https://eiti.gov.ua>), переведення з тестового режиму у повноцінне функціонування.

2.2.2. Автоматичне завантаження та валідація даних компаній.

2.2.3. Використання алгоритмів ІІІ для проведення попередньої звірки платежів між компаніями та державними органами, виявлення невідповідностей та аномалій.

2.5.4. Застосування ІІІ для підготовки контекстуальної частини Звіту ІПВГ на основі:
змін у законодавстві;
даних Держгеонадр, ДПС, Мінекономіки, інших органів влади;
офіційної статистики та відкритих державних реєстрів.

2.2.5. Формування інтерактивних аналітичних дашбордів для користувачів та відкритих наборів даних.

2.2.6. Інтеграція з іншими державними порталами (Prozorro, Мінфін, державні реєстри надрокористування).

2.3. Прогноз очікуваного впливу реалізації варіанта на сферу

Об'єкти впливу	Очікуваний вплив
Отримувачі/користувачі публічних послуг	Отримають швидкий доступ до актуальних, перевірених та глибоко проаналізованих даних.
Надавачі публічних послуг	Зменшення трудових і часових витрат на підготовку звіту, зростання точності та оперативності.
Гендерна рівність	Забезпечено рівний доступ усіх груп користувачів до інформації, відсутні дискримінаційні бар'єри.
Інфраструктура надання послуг	Розбудова сучасної цифрової платформи, здатної інтегруватися з державними інформаційними системами.
Екологія	Покращений моніторинг екологічних платежів та надходжень завдяки автоматичному збору даних.
Інше	Зростання інвестиційної довіри завдяки прозорим і автоматизованим процесам, що відповідають міжнародним стандартам.

2.4. Фінансово-економічне обґрунтування варіанта

Потребує додаткові одноразові витрати на доопрацювання електронного порталу та впровадження алгоритмів ІІІ. Витрати можуть бути співфінансовані за рахунок міжнародної технічної допомоги (GIZ, Світовий банк, ЄС). У середньостроковій перспективі очікується скорочення витрат на щорічну підготовку звітів ІПВГ за рахунок автоматизації та зменшення потреби у великій кількості персоналу у консультанта, що надає послуги з підготовки Звіту ІПВГ.

2.5. Ризики реалізації варіанта

Ризик	Шляхи запобігання/мінімізації ризику
Недостатнє фінансування ІТ-розробки	Пошук донорської підтримки, поетапне впровадження модулів.
Кібератаки та витік даних	Забезпечення високого рівня кіберзахисту, резервне копіювання, аудит безпеки.
Технічний опір учасників процесу звітування	Поступове впровадження, проведення навчальних заходів, технічна підтримка.
Помилки алгоритмів ІІІ у звіті даних	Використання гібридного підходу (ІІІ + експертна перевірка), тестування та коригування алгоритмів.
Неможливість технічного обміну даними з державними реєстрами та відомствами (наприклад, Держгеонадра, Міндовкілля, ДПС, Мінфін)	Розробка єдиних технічних протоколів обміну, підписання міжвідомчих угод про обмін даними, створення АРІ для інтеграції, залучення Мінцифри як координатора.
Затримка із прийняттям змін до нормативно-правової бази	Проведення консультацій і узгоджувальних нарад

2.6. Заходи, відповідальні виконавці та строки їх реалізації

Назва заходу	Відповідальний виконавець	Строк реалізації	Індикатор виконання
Модернізація порталу eiti.gov.ua	Міненерго, ІТ-підрядник	2025-2027	Запуск оновленої системи
Впровадження модуля ІІІ для звірки платежів	Незалежний адміністратор, Міненерго, ІТ-підрядник	2026	Частка платежів, автоматично звірених у системі
Використання ІІІ для формування контекстуальної частини	Незалежний адміністратор, Держгеонадра, ДПС	2026	Автоматично згенеровані аналітичні розділи звіту
Інтеграція з іншими держсистемами (Prozorro, Мінфін, реєстри надрокористування)	Міненерго, Мінцифри	2026 -2028	Реалізована інтеграція
Публікація дашбордів та відкритих даних	Міненерго, адміністратор порталу	2025-2026	Доступні інтерактивні звіти на порталі
Прийняття нормативно-правових актів	Міненерго, Інші ЦОВВ	2026-2027	Прийнято НПА

3. Опис варіанта 3

3.1. Назва варіанта: «Удосконалення механізму використання бюджетних коштів, передбачених для підготовки Звіту ІПВГ шляхом здійснення заходів щодо цифровізації процесу підготовки Звіту ІПВГ».

3.2. Завдання, спрямовані на реалізацію варіанта

Удосконалення процесу збирання і аналізу даних та інформації для Звіту ІПВГ, обсяг яких значно збільшився з прийняттям оновленого Стандарту ІПВГ 2023 року та можливого

розширення сфери охоплення Звіту ІПВГ.

3.3. Прогноз очікуваного впливу реалізації варіанта на сферу

Об'єкти впливу	Очікуваний вплив
Отримувачі/користувачі публічних послуг	Забезпечення доступу до інформації для зацікавлених сторін: - громадські об'єднання і неурядові громадські організації; - компанії, що здійснюють діяльність у видобувних галузях; - міжнародні організації (МВФ, СБ, ОСЕР, USAID, GIZ та ін.); - потенційні іноземні інвестори у видобувні галузі України (нафтогазова, вугільна, гірничо-рудна, інші видобувні галузі); - центральні органи виконавчої влади (Кабінет Міністрів України, Міненерго, Мінекономіки, ДПС, Держгеонадра та ін.).
Надавачі публічних послуг	Незалежний адміністратор.
Гендерна рівність	Не впливає. Забезпечено рівний доступ усіх груп користувачів до інформації, відсутні дискримінаційні бар'єри.
Інфраструктура надання послуг	Удосконалення Порталу ІПВГ, публікація документів та інформації на вебсайті Міненерго, сайті впровадження ІПВГ в Україні, у відкритих джерелах інформації.
Екологія	Покращений моніторинг екологічних платежів та надходжень завдяки автоматичному збору даних.
Інше	Зростання інвестиційної довіри завдяки прозорим і автоматизованим процесам, що відповідають міжнародним стандартам.

3.4. Фінансово-економічне обґрунтування варіанта.

Реалізація варіанта потребує додаткового фінансування на заходи щодо введення онлайн платформи ІПВГ у промислову експлуатацію. Кошти можуть бути залучені за рахунок міжнародних фінансових організацій.

Цей варіант, як і варіант 2, може бути реалізовано виключно за рахунок розвитку і модернізації онлайн-платформи ІПВГ та її інтеграції з іншими електронними ресурсами.

Ризики реалізації варіанта, заходи, необхідні для реалізації, відповідальні виконавці аналогічні варіантам 1 і 2.

IV. Порівняння варіантів

Критерії порівняння	Варіант 1. «Розширення сфери охоплення Звіту ІПВГ з урахуванням стратегічних завдань у сфері критичної сировини»	Варіант 2. «Автоматизація підготовки та аналізу Звіту ІПВГ на базі електронного порталу даних видобувних галузей із застосуванням алгоритмів штучного інтелекту».
Вплив на витрати та надходження бюджету	Додаткових суттєвих витрат не потребує, можливе залучення коштів МФО та незначний перерозподіл коштів у межах бюджетної програми.	Потребує одноразових витрат на ІТ-розробку (портал, модулі ШІ), але надалі знижує щорічні витрати на підготовку звітів.
Сильні сторони	Узгодження з європейською політикою управління критичними матеріалами. Підвищення стратегічної прозорості. Зростання інвестиційної привабливості.	Автоматизація звірки платежів і підготовки контекстуальної частини. Скорочення часу та трудових витрат. Сучасна цифрова інфраструктура, інтеграція з держреєстрами. Аналітичні дашборди для користувачів.

Слабкі сторони	Потребує адаптації компаній критичної сировини до нових вимог. Може викликати опір бізнесу через додаткове навантаження. Вимагає узгодження з EU Critical Raw Materials Act), що може затягнути процес.	Висока початкова вартість впровадження. Потребує додаткового навчання користувачів. Залежність від IT-інфраструктури та стабільності державних реєстрів.
Ризики	Недостатня готовність компаній до звітування. Можливе дублювання з ініціативами ЄС.	Недостатнє фінансування IT-проекту. Кібератаки та витік даних. Опір компаній через технічні вимоги. Помилки алгоритмів ШІ у звірці. Неможливість технічного обміну даними з держреєстрами та відомствами.
Інші	Сприятиме виконанню міжнародних зобов'язань у сфері критичних матеріалів. Розширить охоплення галузей у середньостроковій перспективі.	Підтримує цифрову трансформацію держави. Забезпечує прозорість і доступність даних у режимі «майже реального часу». Посилує довіру інвесторів і міжнародних партнерів.

Пропозиції робочої групи щодо оптимального варіанта для досягнення цілі огляду

Робоча група відзначає, що запропоновані варіанти мають стратегічне значення для підвищення прозорості та підзвітності видобувних галузей:

Варіант 1. «Розширення сфери охоплення Звіту ІПВГ з урахуванням стратегічних завдань у сфері критичної сировини» – відповідає актуальним міжнародним зобов'язанням України, зокрема Плану для Ukraine Facility (2024–2027 рр.) та політиці ЄС щодо управління критичними матеріалами. Він дозволяє підвищити інвестиційну привабливість України та посилити контроль над стратегічними ресурсами, але потребує додаткового часу для адаптації бізнесу і формування експертної бази.

Варіант 2 «Автоматизація підготовки та аналізу Звіту ІПВГ на базі електронного порталу даних видобувних галузей із застосуванням алгоритмів штучного інтелекту» – створює умови для довгострокового зниження витрат на підготовку звітів ІПВГ, скорочення людського фактору, прискорення обробки даних та підвищення їх достовірності. Однак він потребує одноразових інвестицій у модернізацію порталу та впровадження алгоритмів ШІ, а також вирішення питань кібербезпеки та технічної інтеграції з державними реєстрами.

Варіант 3. «Удосконалення механізму використання бюджетних коштів, передбачених для підготовки Звіту ІПВГ шляхом здійснення заходів щодо цифровізації процесу підготовки Звіту ІПВГ» (Поєднання варіантів 1 і 2).

Рекомендація робочої групи:

Оптимальним є варіант 2, що забезпечує технічну базу для автоматизації збору, звірки та аналізу даних.

Це дозволить у середньостроковій перспективі:

- зменшити витрати і підвищити точність звітності;
- забезпечити прозорість і цифровізацію процесу підготовки звітності у короткостроковій перспективі;
- виконати міжнародні зобов'язання України та підвищити її інвестиційну

привабливість.

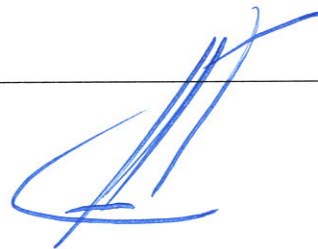
В умовах обмеженого бюджетного фінансування Міністерству енергетики України рекомендується звернутися до міжнародних партнерів для залучення додаткового фінансування на реалізацію заходів із цифровізації та автоматизації підготовки Звіту ІПВГ із застосуванням алгоритмів ІІІ.

У довгостроковій перспективі, у разі прийняття БГ ІПВГ рішення про розширення сфери охоплення на критичні матеріали та стратегічні ресурси можуть бути реалізовано заходи, визначені у варіанті 1, з розширенням змістовного охоплення звітності.

V. Окремі позиції членів робочої групи відсутні

Голова робочої групи

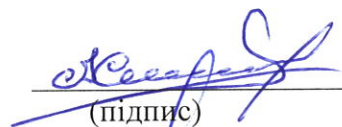
Микола КОЛІСНИК

(підпис)

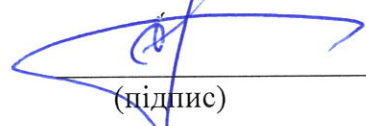
Члени робочої групи:

Андрій СИНЮК

(підпис)

Валерій СТРИГАНОВ

(підпис)

Оксана КОЛОСОВА

звільнена з 01.11.2025

(підпис)

Лариса МИКИТКО

(підпис)

Наталія КРАВЧЕНКО

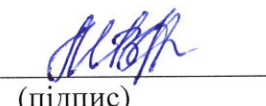
(підпис)

Людмила ПЕТРОВСЬКА

(підпис)

Маргарита ШУМЕЙКО

(підпис)

Сергій ШИЛЮК

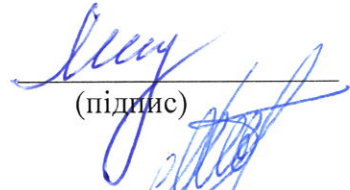
(підпис)

Олександр БІЛАН

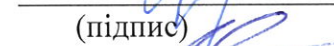
(підпис)

Віталій МИРОНЕНКО

(підпис)

Олена ПАВЛЕНКО

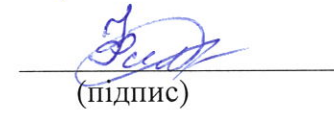
(підпис)

Олексій ОРЛОВСЬКИЙ

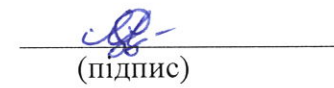
(підпис)

Віталій ФИЛЕНКО

(підпис)

Софія МОЛОЧІЙ

(підпис)

09 грудня 2025 р.